

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร

ร้อยตรี ชาคิต มานพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF A CAUSAL MODEL OF TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF PRE-
CADETS

Second Lieutenant Chakrit Manop

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501743

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
นักเรียนเตรียมทหาร

โดย

ร้อยตรี ชาศิต มานพ

สาขาวิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

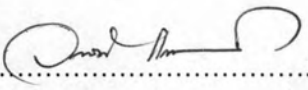
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

ร้อยตรี ชาศริต มานพ: การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร. (THE DEVELOPMENT OF A CAUSAL MODEL OF TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF PRE-CADETS) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ, 164 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความผูกพันต่อองค์กร เซาว์อารมณ์ และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 320 คน โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรแฝงที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 ตัวแปรคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เซาว์อารมณ์ ความผูกพันต่อองค์กร และการสนับสนุนทางสังคม วัดตัวแปรแฝงได้จากตัวแปรสังเกตได้ 15 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์โมเดลลิสมัล

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. โมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร โดยภาพรวมประกอบด้วยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร ได้แก่ ตัวแปรความผูกพันต่อองค์กร และตัวแปรเซาว์อารมณ์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม

2. โมเดลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหารมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค- สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 11.84 $p = 0.987$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 25 ค่า GFI เท่ากับ 1.00 ค่า AGFI เท่ากับ 0.98 และค่า RMR เท่ากับ 0.016 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 70

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....จ.ต.....
 สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2550.....

4884214727: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: CAUSAL MODEL/ TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP / MILITARY

SECOND LIEUTENANT CHAKRIT MANOP: THE DEVELOPMENT OF A CAUSAL MODEL OF TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF PRE-CADETS. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.WANNEE KAEMKATE, Ph.D, 164 pp.

The purposes of this research were 1) to develop the transformational leadership causal model of pre-cadets 2) to validate the developing structural equation model with empirical data and 3) to study the direct effects and the indirect effects of need for achievement, organization commitment, emotional quotient, and social support on the transformational leadership of pre-cadet. The hypothesis model was developed by using Bass's leadership Theory. The participants of this research were 320 pre-cadets of the Armed Forces Academies Preparatory School. The research variables consisted of four latent variables: need for achievement, emotional quotient, organizational commitment, and social supports. The research variables were measured by 15 observed variables. The research tools were questionnaire. The research data were analyzed by using descriptive statistical analysis, Pearson correlation analysis, LISREL model analysis,

The research findings were as follows:

1) The transformation leadership causal model of pre-cadets which had the direct effects were emotional quotient factor and organizational commitment factor. The variables which had both of the direct effect and the indirect effects were need for achievement factor and social support factor. The highest effect variable was social supports.

2) The transformation leadership causal model of pre-cadets was fitted with empirical data considering Chi-square=11.84 $p=0.987$ $df=25$ $GFI=1.00$ $AGFI=0.98$ and $RMR=0.016$ and variable in the model accounted for 70% of variance in the transformational leadership causal model.

Department Educational Research and Psychology Student's signature..... *Chakrit Manop*.....
Field of study.....Education Research..... Advisor's signature..... *Wannee Kaemkate*.....
Academic year.....2007.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรณี แกมเกตุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเสร็จสิ้น ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในการเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ที่ให้โอกาสในการเรียนรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาการด้วยการเอาใจใส่และขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูงที่สละเวลาในการให้คำแนะนำให้ความรู้ ข้อเสนอแนะด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร และนักเรียนเตรียมทหารที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ เรืออากาศตรีหญิง กรวิภา วงศ์พัฒน์กิจ คุณบพิตร อิศระ และเพื่อนๆ สาขาวิจัยทุกท่าน ที่เป็นกัลยาณมิตร ร่วมทุกข์ร่วมสุข คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษาเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งสำหรับพระคุณบิดา-มารดา ผู้ให้กำเนิด และสนับสนุนเงินทุนในการศึกษา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	10
ตอนที่ 2 บริบทของโรงเรียนเตรียมทหาร.....	28
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	32
ตอนที่ 4 หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล.....	60
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัยและโมเดลสมมุติฐานการวิจัย.....	72
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	88

	หน้า
บทที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ ที่ใช้ในการวิจัย.....	92
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหารกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์.....	95
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	102
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	107
รายการอ้างอิง.....	109
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	119
ภาคผนวก ข แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของนักเรียนเตรียมทหาร.....	121
ภาคผนวก ค การปรับปรุงแบบสอบถาม.....	131
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล.....	141
ภาคผนวก จ ตัวอย่างผลการวิเคราะห์โมเดลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ นักเรียนเตรียมทหาร ด้วยโปรแกรม LISREL VESION 8.30.....	143
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	164

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบผู้นำทางทหารกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	27
ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบลักษณะของการวิเคราะห์สาเหตุแบบดั้งเดิมกับโมเดลลิสเรล....	61
ตารางที่ 2.3 ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง.....	73
ตารางที่ 3.1 จำนวนนักเรียนเตรียมทหารแยกตามเหล่าทัพ และชั้นปี ปีการศึกษา 2550.....	77
ตารางที่ 3.2 จำนวนนักเรียนเตรียมทหารในหนึ่งตอนเรียน	78
ตารางที่ 3.3 จำนวนตัวอย่างนักเรียนเตรียมทหารที่ใช้ในการวิจัย.....	78
ตารางที่ 3.4 โครงสร้างของเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบสอบถาม.....	83
ตารางที่ 3.5 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดแปรสังเกตได้.....	84
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของนักเรียนเตรียมทหารผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตัวแปรเหล่าทัพที่สังกัด อายุและชั้นปีที่ศึกษา.....	89
ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้.....	90
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	94
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร.....	98

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 โมเดลในโปรแกรมลิสเรล.....	62
แผนภาพที่ 2.2 โมเดลสมมุติฐานเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของนักเรียนเตรียมทหาร.....	75
แผนภาพที่ 4.1 โมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเตรียมทหาร ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	100